

Ondřej STOLIČKA, *Zásobování schwarzenberské domácnosti ve druhé polovině 17. století*, České Budějovice 2015, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 90 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Výzkum každodenního života urozené společnosti na prahu novověku patří v posledním desetiletí k dynamicky se rozvíjejícím oblastem nejen českého dějepiscetví. Pouze hrstka badatelů však svou pozornost soustavněji upíná k pobělohorskému období. Je proto chvályhodé, že si Ondřej Stolička zvolil za téma své diplomové práce nastínění podoby zásobování dvora Jana Adolfa ze Schwarzenberku a jeho ženy Marie Justiny, rozené ze Starhemberku, ve druhé polovině 17. století. K jejímu zpracování přistoupil se znalostí odborné literatury a prostudoval základní práce vážící se přímo k tématu. Svě pojednání vystavěl na výzkumu dochovaných účetních písemností, úřední korepondence a dalších pramenů. Ty studoval ve Státním oblastním archivu Třeboň, oddělení Český Krumlov. Stranou pozornosti neponechal ani "Hofquartierbücher" a prameny k topografii Vídně, které jsou uloženy v Österreichisches Staatsarchiv Wien a Wiener Stadt- und Landesarchiv.

Vzhledem k mimořádně široké pramenné základně, jejíž zpracování podle autora dalece přesahuje časové možnosti určené pro sepsání diplomové práce, nakonec upustil od původního ambiciózního záměru - plně zrekonstruovat podobu zásobování schwarzenberské domácnosti od počátku padesátých let 17. století do roku 1683, kdy Jan Adolf ze Schwarzenberku skonal. Místo toho podnikl tři rozsáhlé sondy do zásobování domácnosti šlechtice a jeho ženy v letech 1656-1683. V prvním případě upřel svoji pozornost k zásobování schwarzenberského paláce v Praze, v němž Marie Justina ze Schwarzenberku se svým doprovodem pobývala roku 1658, ve druhém k pobytu manželky urozeného jedince v Třeboni roku 1673. Ve třetím případě se zaměřil na zásobování schwarzenberského paláce ve Vídni v sedmdesátých letech 17. věku. V diplomové práci rovněž nechybí pokus o rekonstrukci jednotlivých organizačních složek dvora Jana Adolfa ze Schwarzenberku. Ocenit je třeba také různé grafy a přehledové tabulky s platy dvorských služebníků a přehledy procentuálního složení výdajů schwarzenberské domácnosti v jednotlivých analyzovaných údobí.

Výhrady k práci jsou koncepčního i věcného rázu. První se týká práce s literaturou. Ačkoliv autor využil četná zahraniční pojednání, s nimiž se seznámil během svého studijního pobytu ve Vídni, paradoxně opomínil některé práce publikované v češtině. V případě rekonstrukce dvora Jana Adolfa ze Schwarzenberku a nástinu jeho zvláštností jde o studie Bronislava Chocholáče (v jeho případě nelze opomenout ani jeho studii o kuchyňských účtech Collaltů) a Jiřího Zálohy. U naznačení rezidenční sítě šlechtice bych ještě doporučil analytické studie Petra Vorla. Podobný nedostatek lze spatřit také u zamyšlení nad významem almužen v myšlení raně novověkých šlechticů. Zde by bylo vhodné projít práce Tomáše Malého a Anny Corethové.

Další výtka se týká struktury práce. Některých témat se Ondřej Stolička na stránkách svého pojednání dotknul značně povrchně, jiná jsou z mého pohledu zbytečně obsáhlá a rozvláčná, přičemž autor v nich podrobně analyzuje informace, které příliš nesouvisejí s tématem diplomové práce. V prvním případě jde například o vymezení mimořádně rozsáhlé rezidenční sítě Schwarzenberků v 17. století. Kromě odkazu na jihočeské panství Třeboň a schwarzenberské paláce ve Vídni a Praze jsem zde o ní nenalezl vůbec nic. Její zevrubná rekonstrukce by byla zcela na místě, neboť autor se v dalším textu zabývá různými strategiemi zásobování pražského a vídeňského paláce. Jednou z nich byl rovněž dovoz viktualií z jednotlivých schwarzenberských panství. Jaké však bylo postavení jednotlivých panství v rámci schwarzenberské rezidenční sítě, autor nikde nenaznačuje. Druhý případ se týká kapitoly III.1.1. *Almužny - nová skupina šlechtických výdajův barokní době?* Z mého pohledu jde o zbytečně dlouhou kapitolu, přičemž význam almužen v očích Marie Justiny ze Schwarzenberku by se dal naznačit na jedné až dvou stranách, ne na osmi. Autor se zde zbytečně zabývá sémantickým významem slova almužna, pohledem středověkých a raně novověkých autorů různého vyznání (například Tomáš Akvinský, Tomáš Štítý ze Štítého, Jan Rokycana) a některých barokních šlechticů zemí Koruny české (Humprecht Jan Černín z Chudenic) na význam almužny.

Dílčí výhrady směřují k jazykové a stylistické stránce pojednání. To se vyznačuje syntaktickými chybami, četnými překlepy a stylistickými neobratnostmi. Dalším prohřeškem jsou nejednotné citační zásady literatury. Rovněž nerozumím tomu, podle jakého klíče autor řadí v poznámkovém aparátu jednotlivé bibliografické údaje (např. pozn. 42), rozhodně ne chronologicky. Mnohem větší pozornost by si rovněž zasloužila celková grafická podoba předložené diplomové práce. Z výše naznačených skutečností vyplývá, že diplomovou práci dokončoval ve značném chvatu.

Uvedené připomínky slouží především jako možné podněty pro autora předloženého pojednání. Naopak velmi oceňuji jeho neustálou snahu o hledání srovnávacího výkladového kontextu s podobou zásobování dvorů dalších urozených jedinců zemí Koruny české v raném novověku. Diplomovou práci Ondřeje Stoličky proto doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným nedostatkům ji navrhuji ještě klasifikovat stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 23. 8. 2015

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.